

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo 18.03.2022

Høringssvar – endringer i vergemålsloven (deres ref.: 22/424)

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsbrev datert 19.01.22 og avgir felles hørings svar.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår å endre reglene om taushetsplikt på vergemålsområdet for å legge til rette for bruk av digitale vergefullmakter. Ved å legitimere seg digitalt blir det både enklere og tryggere for verger å representere personer overfor tjenester som krever sikker identifikasjon. Bruk av digitale løsninger gjør det mulig å dele opplysninger samtidig som taushetsplikten ivaretas på en god måte, fordi det kun er berørte parter som får tilgang til opplysningene.

En forutsetning for effektive digitale løsninger i Folkeregisteret, Altinn o.l. offentlige registre, er at hver etat ikke utøver konkret (og ulik) skjønnsutøvelse, dvs. ikke foretar individuelle vurderinger i hver enkelt sak om hvilke opplysninger som skal være underlagt taushetsplikt. For vergemål innebærer dette i hovedsak navn på personen som har fått oppnevnt verge, navn på vergen og innholdet i vergeoppdraget.

Basert på innspill i høringsrunden om Vergemålsloven i 2019, anser departementet at navn på personen som har fått oppnevnt verge og navn på verge ikke behøver å være taushetsbelagt, men at innholdet i vergeoppdraget i større grad enn i dag bør være det. Departementet foreslår derfor å endre Vergemålsloven § 46, annet ledd og § 65.

Vergemålsloven § 46, annet ledd foreslås endret fra:

«Opplysningen om at en person har fått oppnevnt verge, kan gjøres kjent for andre i den utstrekning det er nødvendig av hensyn til personen selv, eller for å sikre at vergen kan utføre sitt oppdrag på en god måte. Det samme gjelder opplysningen om at vedkommende er oppnevnt som verge, og opplysninger om rammene for vergeoppdraget.»

Til:

«Opplysningen om at en person har fått oppnevnt verge, og hvem vergen er, er ikke underlagt taushetsplikt. Opplysninger om rammene for vergeoppdraget kan gjøres kjent bare for dem som har hjemmel i lov til å motta slike opplysninger, eller dersom det er nødvendig av hensyn til personen selv eller for å sikre at vergeoppdraget kan utføres på en god måte.»

Vergemålsloven § 65 foreslås endret fra:

«Opplysningen om at en person har fått oppnevnt verge, kan gjøres kjent for andre i den utstrekning det er nødvendig av hensyn til personen selv, eller for å sikre at vergen kan utføre sitt oppdrag på en god måte. Det samme gjelder opplysningen om hvem som er oppnevnt som verge, og opplysninger om rammene for vergeoppdraget.»

Til:

«Det kan gjøres kjent for andre at en person har fått oppnevnt verge, og hvem vergen er. Opplysninger om rammene for vergeoppdraget kan gjøres kjent for dem som har hjemmel i lov til å motta slike opplysninger, og ellers dersom det er nødvendig av hensyn til personen selv, eller for å sikre at vergeoppdraget kan utføres på en god måte.»

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om deling av opplysninger om vergemål, herunder regler som gir Digitaliseringsdirektoratet rett til å motta, behandle og utlevere opplysninger om hvem som er verge, hvem vedkommende er verge for, og på hvilket område vergen kan opptre på vegne av personen.»

Pensjonistforbundet og SAKO mener departementets forslag på en god måte balanserer hensynene til personvern og effektivitet. Informasjon om vergemål, hvem som er verge, om det foreligger en fremtidsfullmakt eller om noen er fratatt rettslig handleevne, er informasjon som bør være tilgjengelig for avtaleparter, offentlige myndigheter og andre aktører som trenger det. Dette er særlig viktig for at personen som har fått oppnevnt verge kan få den bistand som er nødvendig, og ikke selv tar beslutninger eller inngår avtaler på sviktende grunnlag og uten nødvendig kompetanse.

Samtidig er det positivt at hovedregelen nå blir at opplysninger om rammene for vergeoppdraget kun gjøres kjent for dem som har hjemmel i lov til å motta slike opplysninger. Det vil hindre at personer uten saklig behov får tilgang til slike opplysninger. Denne innstramningen er en naturlig konsekvens av at vergers mandater - etter ikraftsettelsen av vergemålsloven i 2013 med økt selvbestemmelse og individuell tilpasning av vergemål – har blitt mer spesifiserte og detaljerte, og dermed omfatter flere, mer detaljerte og sensitive opplysninger enn tidligere.

Departementets foreslåtte endringer av Vergemålsloven § 46, annet ledd og § 65, fremstår som nødvendige og forholdsmessige. Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene støtter derfor nevnte forslag.

Vennlig hilsen

Arne Halaas
Generalsekretær

Eyvind Frilseth
Seniorrådgiver